

Trollhättan-Vänersborgsleden

Upplev Trollhättans och Vänersborgs många sevärdheter när du med cykel tar dig längs Vänern, Göta älv och Slussar. Du kan starta var du önskar utmed leden, men du bör cykla medsols. Koppla gärna av där du finner en intressant plats för att inta din medhavda fika eller stanna till vid något av de caféer som du hittar i anslutning till leden. Hela leden är ca 50 km. Längs turen bjuds på spännande historia och varierande terräng.

The Bicycle Route Trollhättan-Vänersborg

Discover the many places worth seeing in Trollhättan and Vänersborg from your bicycle while cycling along Lake Vänern, Göta älv and the sluices. You can start your tour where ever you wish, but you should go with the sun. Take a break to enjoy a picnic where you find an interesting site or visit one of the cafeterias along the route. The entire route measures 50 km. Experience exciting history and varied terrain.

Die Fahrradroute Trollhättan-Vänersborg

Entdecken Sie die Sehenswürdigkeiten Trollhättans und Vänersborgs vom Fahrrad entlang am Vänersee, Göta älv und den Schleusen. Sie können Ihre Fahrradtour dort anfangen, wo es Ihnen am besten passt, nur sollten Sie im Uhrzeigersinn radeln. Gönnen Sie sich eine Ruhepause dort wo Sie einen spannenden Platz finden, um Ihr mitgenommenes Picnic zu genießen oder besuchen Sie ein Café entlang der Route. Die gesamte Route ist 50 Km lang. Erleben Sie spannende Geschichte und abwechslungsreiche Gelände.

Skräckleparken vid Vänern

CYKLA TROLLHÄTTAN-VÄNERSBORGSLEDEN

VISIT

TROLLHÄTTAN VÄNERSBORGS

Besök oss för bokning av cykelpaket,
information om besöksmål och evenemang,
hyra cykel eller köp av karta

Please contact us for more information

Für weitere Informationen setzen Sie sich bitte
mit uns in Verbindung

www.visittrollhattanvanersborg.se
0520/0521-135 09 info@visittrollhattanvanersborg.se

Vänern

Teckenförklaring

- Badhus
- Badplats
- Golf
- Café
- Camping
- Cykelled
- Fiske
- Flygplats
- Fågeltorn
- Golfbana
- Grillplats
- Järnvägsstation
- Kyrka
- Sevärighet
- Sjukhus
- Turistinformation
- Utsiktsplats
- Vandrarnhem
- Kommungräns
- Trollhättan-Vänersborgsleden

Trollhättan-Vänersborgsleden

► 1. From the park **Skräckleparken** in Vänersborg you have a magnificent view over Lake **Vänern** with its beautiful cliffs and lovely beaches. The beautifully situated café is open during the summer.

► 2. On the other side of the ancient bridge-abutment over Göta älv lies **Vargön Alloys**, one of the oldest European producers of ferro-alloy which gives the steel its hardness and resistance.

► 3. Some 1 km southeast of Ronnum Manor we find **Rånnums ekdungar**. Under these oaks are the traces of ancient graves from the Iron Age. The grave field consists of fifty stone formations in various sizes, measuring between 3 and 10 metres in diameter.

► 4. **Ecopark Halle-Hunneberg** with viewpoints, exciting nature and the Royal Hunt Museum Elk Hill.

► 5. **Malöga**, since 1970 the airport of Trollhättan-Vänersborg.

► 6. **Stallbacka industrial area** – here we find two of the largest companies of the region, Saab Automobile AB, former Svenska Aeroplan AB which in 1949 started the serial manufacturing of cars, as well as Volvo Aero Corporation, former Flygmotor. The later was founded in 1930 and is in the airline industry.

► 7. The bridge **Stallbackabron** was inaugurated in 1981 and with its 1,392 metres it is one of the longest bridges in Sweden.

► 8. Along **Göta älv** some 3,000 freighters travel from Europe and Northern Africa carrying different cargo such as bulk goods and industrial products. During the summertime nearly 3,200 leisure boats frequent the river.

► 9. **Älvhögsborg** is Trollhättan's largest establishment for health and sports. Here you will find swimming pools, gym, gymnasiums and bowling. During the summer the outdoor pool with diving tower is open.

► 10. **Erik Carlsson's roundabout** has been named after the racing driver Erik Carlsson. Erik won three victories in the RAC-races, two in Monte Carlo and one in the Swedish car race.

► 11. **Film i Väst** started in Alingsås in 1992 under the name of Västernfilm. In 1993 the name was changed to Film i Väst and in 1997 the film company moved to Trollhättan. Since then more than 100 movies have been produced, for instance *Fucking Åmål*, *Jalla! Jalla!*, *Dancer in the dark*, *Linus kvällsbok* and the movies about Arn.

► 12. **Innovatum Science Center** is filled with technical experiences. This is a place to contemplate over engineering, natural science, energy, the media, design and industrial history. On the area you can enjoy a ride in Sweden's southern most cableway, from 1999. The **cableway** will take you up to a height of 30 metres over Trollhätte canal. Here you will also find **Saab Car Museum** displaying fifty years of Swedish car history. Next to the museum there is a restaurant.

► 13. In the year of 2000 Trollhätte canal celebrated its 200 years. **The locks** of Trollhättan opened the way to transporting goods by ship from Vänern to the open sea. The ships are led up and down on a passage of 32 metres through four locks. In a hundred year old storage the **Canalmuseum** shows the story of Trollhätte canal. The café *Slusscaféet*, famous for its delicious shrimp sandwiches, is located at the locks.

► 14. From **Insikten**, where exhibitions on energy are being held, the guided tours of the Olidan hydro power station start in the summer. Olidan is the oldest hydro power station still in use in Sweden. Already when Olidan was taken in use it was one of a kind, since the aggregates that were used were already five times larger than the ones before.

► 15. **Kungsgrottan (the Royal Cave)** is a cave from the ice age, where the royals have left their inscriptions on the stonewalls, from Adolf Fredrik in 1754 to Crown Princess Victoria in 2001.

► 16. From the bridge **Oscarsbron**, originally built in 1889 and 1961 replaced by the bridge here today, a breathtaking and thundering drama takes place as the waterfalls of Trollhättan are let free. From the bridge you have a magnificent view over the river and the two hydro power stations Olidan and Hojum.

► 17. The bridge **Strömkarlsbron** from 1908 received its name from the sculpture *Strömkarlen* by Carl Eldh.

► 18. A short distance from Överby shopping mall, on the riverbank, the ancient ruins of **Naglums gamla sockenkyrka** are to be found. The church was built in the 14th century and was then shut down in the 19th century when the congregations of Vassända and Naglum were brought together as one.

► 19. To the southwest of Onsjö golf court the grave field **Sundsberget** is located. Here you will find 9 grave settings and some 30 round stone formations from the Iron Age. With the scenery of Göta älv, Tunhem and Halle- and Hunneberg in the background this is a very beautiful area. The restaurant is open during the golf season.

► 20. **Brinkebergskulle lock** is the uppermost of all together six locks along the route between Vänern and the ocean. Already in 1752 the so-called Tessins lock was constructed and by the end of the 18th century, Brinkebergskulle was equipped with new locks. In 1844 another two locks were opened, although the one being used today is from 1916. There is a café open during the summer.

► 21. **Vassända** is an ancient cultural landscape with valuable nature and remains from times long passed. Close to the resting place are the ruins of Vassända church.

► 22. **Brätte** is the forerunner of the city of Vänersborg. During the 16th century Brätte was a very important city in Western Sweden. Here the sailing and freighting route of Göta älv combined the eastern and the western trading routes. Brätte had its blooming period in 1610. In 1644 the citizens of Brätte moved to the more strategically located city of Vänersborg. After that Brätte was used as an execution site until 1800.

► 23. **Memorial place of the last officers duel** in Sweden in 1816.

► 24. The bridge **Dalbobron** with its 49,5 metres was as it was built in 1963 the longest drawbridge with only one bascule in Northern Europe. The café *Skogshyddan* lies north of the bridge and is open in the summer..

► 25. **Vattenpalatset** is an **adventure** for young and old, with water slope, water cannons, café and much more.

Picknick på Hunneberg

Innovatum Science Center

Fallpåsläpp i Trollhättefallen

► 1. Von **Skräckleparken** in Vänersborg hat man eine wunderbare Aussicht über das Schwedische Binnenmeer **Vänern** mit schönen Felsen und herrlichen Stränden. Es gibt hier ein hübsch gelegenes Café, das im Sommer offen hat.

► 2. Auf der anderen Seite der alten Brückenbefestigung über Göta älv liegt **Vargön Alloys**, einer der ältesten europäischen Hersteller von Ferrolegerungen (Eisenlegierungen), die dem Stahl seine Härte und Resistent verleiht.

► 3. Etwa 1 km südöstlich von Ronnums Herrgård finden wir **Rännums Ekdungar**. Hier unter den Eichen gibt es Spuren von Gräbern aus der Eisenzeit. Das Grabfeld besteht aus fünfzig Steininformationen in verschiedenen Grössen, mit einem Durchmesser von 3-10 Meter.

► 4. **Ökopark Halle-Hunneberg** mit Aussichtspunkten, spannender Natur und das Königliche Jagdmuseum Elch Berg.

► 5. **Malöga**, seit 1970 der Flughafen von Trollhättan-Vänersborg.

► 6. **Stallbacka Industriegebiet**– hier finden wir zwei der grössten Unternehmen der Region, Saab Automobile AB mit ihrem Ursprung in Svenska Aeroplan AB, die 1949 mit der Serienherstellung von Autos anfang, sowie Volvo Aero Corporation, früher Flygmotor genannt, 1930 gegründet und mit der Sparte für Flugindustrie.

► 7. Die Brücke **Stallbackabron** wurde 1981 eingeweiht und mit ihren 1 392 Metern gehört sie zu den längsten Brücken Schwedens.

► 8. Am **Göta älv** entlang fahren etwa 3.000 Schiffe aus Europa und Nordafrika mit verschiedenen Gütern wie Bulkods, Sperrgütern zu Industrieprodukte. Im Sommer wird Göta älv ausserdem von zirka 3.200 Freizeitbooten frequentiert.

► 9. **Älvhögsborg** ist die grösste Anlage für Gesundheit und Sport in Trollhättan. Hier finden Sie Schwimmbad, Fitnessräume, Sporthallen und Bowling. Im Sommer ist das Freibad mit Springturm geöffnet.

► 10. **Erik Carlssons Verkehrskreisel** verdankt seinen Namen dem Autorennfahrer Erik Carlsson. Erik erreichte drei Siege in dem RAC-Rennen, zwei in Monte Carlo und einen in dem Schwedischen Autorennen.

► 11. **Film i Väst** wurde 1992 in Alingsås unter dem Namen Västernfilm gegründet. 1993 erfolgte die Umbenennung zu Film i Väst und 1997 erfolgte der Umzug nach Trollhättan. Seitdem wurden hier über 100 Spielfilme gedreht, wie z.b. Fucking Åmål, Jalla! Jalla!, Dancer in the dark, Linas kvällsbok und die Filme über Arn.

► 12. **Innovatum Science Center** bietet technische Erlebnisse aller Art. Hier kann man vieles über Technik, Naturwissenschaft, Energie, Media, Design und Industriegeschichte erfahren. Auf dem Gelände finden wir Schwedens südlichst gelegene **Seilbahn**, aus dem Jahr 1999, die Sie auf eine Höhe von 30 Metern über Trollhätte Kanal mitnimmt.

Hier finden Sie auch **Saab Automuseum** mit fünfzig Jahren Schwedischer Autogeschichte. Im direkten Anschluss gibt es auch ein Restaurant.

► 13. Im Jahr 2000 feierte der Trollhätte Kanal seinen 200 Geburtstag. **Die Schleuse** bei Trollhättan ermöglichte den Transport von Vänern auf das offene Meer. Ein schöner Platz wo die ältere Schleuse einen exotischen Anblick bietet. Durch vier Schleusen überwinden die Boote den Höhenunterschied von 32 Metern. Auf dem Gebiet finden wir das

Kanalmuseum in einem hundertjährigen Lagergebäude. Hier wird die Geschichte vom Trollhätte Kanal erzählt. Bei den Schleusen liegt das Café Slusscaféet, das für seine köstlichen Krabbenbrötchen bekannt ist.

► 14. Ab **Insikten**, wo man Ausstellungen über Energie besuchen kann, starten im Sommer geführte Touren zur Olidan Wasserkraftstation, die älteste, die noch in Schweden in Benutzung ist. Olidan war schon am Anfang einzigartig, da die benutzten Aggregate bereits fünf mal grösser waren als die früheren Aggregate.

► 15. **Kungsgrottan (die Königshöhle)** ist eine Höhle aus der Eiszeit, wo die Adeligen ihre Unterschriften eingeritzt haben – ab Adolf Fredrik in 1754 bis Kronprinzessin Victoria im Jahr 2001.

► 16. Ab der Brücke **Oscarsbron**, zwischen 1889 und 1961 von der jetzigen Brücke ersetzt, bilden die Wasserfälle von Trollhättan ein unglaubliches Schauspiel. Von der Brücke aus hat man einen schönen Ausblick über den Fluss und die beiden Wasserkraftstationen Olidan und Hojum.

► 17. Die 1908 erbaute Brücke **Strömkarlsbron** hat ihren Namen der Skulptur Strömkarlen von Carl Eldh zu verdanken.

► 18. Kurz hinter dem Einkaufszentrum Överby, bei dem Flusststrand, liegen die alten Ruinen der Kirche **Naglums gamla sockenkyrka**. Die Kirche wurde im 14. Jahrhundert erbaut und im 19. Jahrhundert wieder geschlossen als man dann die Pfarrgemeinden von Vassända und Naglum zusammenführte.

► 19. In dem südwestlichen Teil der Onsjö Golfanlage finden wir das **Sundsberget Grabfeld**. Hier gibt es 9 Grabsetzungen und etwa 30 runde Steinsetzungen aus dem Eisenalter. Mit Blick über Göta älv und Tunhem und Halle- und Hunneberg als Kulisse ist dies ein sehr hübscher Ort. Während der Golfsaison ist das Restaurant geöffnet.

► 20. **Brinkebergskulle sluss** ist die obere von insgesamt sechs Schleusen auf der Strecke zwischen Vänern und dem Meer. Bereits 1752 wurde die sogenannte Tessins Schleuse gebaut und danach, Ende 1700, wurde Brinkebergskulle mit neuen Schleusen ausgestattet. 1844 hat man zwei weitere Schleusen errichtet, aber die Schleuse, die heutzutage in Betrieb ist, stammt aus dem Jahr 1916. Hier gibt es ein Café, das im Sommer geöffnet ist.

► 21. **Vassända** ist eine alte Kulturlandschaft mit wertvoller Natur und Überbleibseln von längst vergangenen Zeiten. In der Nähe des Rastplatzes liegt die Vassända Kirchenruine.

► 22. **Brätte** ist die Vorgängerin der Stadt Vänersborg. Während des 16. Jahrhunderts war Brätte ein sehr bedeutender Ort in Westschweden. Hier trafen sich die Segel- und Frachtroute Göta älv mit den östlichen und westlichen Handelswegen. Brätte hatte ihren Höhepunkt 1610. 1644 zogen die Einwohner Brättes in die mehr strategisch gelegene Stadt Vänersborg um. Danach diente Brätte als Hinrichtungsort bis 1800.

► 23. **Gedenkstätte des letzten Offiziersduells** in Schweden 1816.

► 24. **Dalbobron** mit ihren 49,5 Metern war, als sie 1963 gebaut wurde, die längste Klappbrücke mit nur einem Tragwerkteil in Nordeuropa. Das Café Skogshyddan liegt nördlich der Brücke und ist im Sommer geöffnet.

► 25. **Vattenpalatset** ist ein **Abenteuerbad** für Groß und Klein, mit Wasserpiste, Wirbelkanal, Wasserkanonen, Café und vielem mehr.

Vy över Vänersborg

Álg på Halleberg

Slussning i Trollhätte kanal

► 1. Vid **Skräckleparken** i centrala Vänersborg har man en vidunderlig utsikt över Sveriges innanhav **Vänern** med fina klippor och härliga bad. Här finns ett vackert beläget sommarcafé.

► 2. På andra sidan det gamla brofästet över Göta älv ligger **Vargön Alloys** som idag är en av Europas största tillverkare av ferrolegering, vilket ger stålet dess hårdhet och motståndskraft mot korrosion.

► 3. Ca 1 km sydöst om Ronnums Herrgård ligger **Rånnums ekdungar**. Här under ekarnas kronor finner man spår efter järnåldersgravar. Gravfältet består av ett femtiotal stensättningar i varierande storlek mellan 3 och 10 meter i diameter.

► 4. **Ekopark Halle-Hunneberg** med utsiktsplatser, spännande natur och Kungajaktmuseet Älgens Berg.

► 5. **Malöga**, Trollhättan-Vänersborgs flygplats sedan 1970.

► 6. På **Stallbacka industriområde** finns två av orternas största företag – Saab Automobile AB med sitt ursprung i Svenska Aeroplan AB som startade serietillverkning av bilar 1949 samt Volvo Aero Corporation, tidigare Flygmotor, med inriktning mot flygindustrin grundat 1930.

► 7. **Stallbackabron** invigdes 1981 och är med sina 1 392 meter en av Sveriges längsta broar.

► 8. På **Göta älv** passerar ca 3 000 fartyg till och från hela Europa och norra Afrika med gods av de mest skilda slag, allt från bulkods till industriprodukter. Under sommarsäsong trafikeras Göta älv även av ca 3 200 fritidsbåtar.

► 9. **Älvhögsborg** är Trollhättans största friskvårds- och idrottsanläggning med simbassänger, gym, idrottshallar och bowling. Sommartid finns utomhusbassänger med hopptorn.

► 10. **Erik Carlssons rondell** är uppkallad efter rallyeset Erik Carlsson "på taket", född 1929 i Trollhättan. Erik fick tre segrar i RAC-rallyt, två i Monte Carlo och en i Svenska rallyt. Smeknamnet kom då han ibland under tävlingar körde av banan och landade på taket.

► 11. **Film i Väst** bildades 1992 i Alingsås under namnet Västerfilm. 1993 bytte man namn till Film i Väst och 1997 gick flytten till Trollhättan. Sedan dess har mer än 100 filmer producerats här t ex *Fucking Åmål*, *Jalla! Jalla!*, *Dancer in the dark*, *Linus kvällsbok* och filmerna om Arn.

► 12. **Innovatum Science Center** är fyllt av tekniska upplevelser. Här kan man reflektera över teknik, naturvetenskap, energi, media, design och industrihistoria. På området finns Sveriges sydligaste **linbana**, invigd 1999, som tar dig upp till 30 m höjd över Trollhätte kanal. Här finner du även **Saabs Bilmuseum** med femtio år av svensk bilhistoria. I direkt anslutning finns en restaurang.

► 13. År 2000 firade Trollhätte kanal 200 år. **Slussarna** vid Trollhättan gjorde att man med båt kunde färdas från Vänern till Västerhavet. Ett idylliskt område där de äldre slussarna är ett exotiskt inslag. Genom fyra slussar tas båtar 32 meter upp eller ner. I slussområdet finns **Kanalmuseet** i en hundraårig förrådsbyggnad. Här berättas historien om Trollhätte kanal.

Vid slussarna finns Slusscaféet, känt för sina goda räksmörgåsar.

► 14. Från **Insikten**, med utställningar om energi, utgår sommartid guidade turer till Olidans vattenkraftstation, Sveriges äldsta som fortfarande är i bruk. Den var redan då den byggdes helt unik då aggregaten man använde var fem gånger större än de man tidigare använt sig av.

► 15. **Kungsgrottan** är en jättegyta från istiden med kungligheters namnteckningar – från Adolf Fredrik 1754 till kronprinsessan Victoria 2001.

► 16. Från **Oscarsbron**, ursprungligen byggd 1889 och 1961 ersatt av nuvarande bro, bjuds det på ett fascinerande och dånande skådespel när Trollhättefallen släpps på. Från bron har man även utsikt över älven och de båda vattenkraftstationerna Olidan och Hojum.

► 17. **Strömkarlsbron** från 1908 har fått sitt namn från den skulptur av Carl Eldh föreställande Strömkarlen som pryder bron. Strömkarlen är ett annat namn för Näcken.

► 18. Strax efter Överby köpcentrum invid älvens strand, ligger ruinerna efter **Naglums gamla sockenkyrka**. Naglums kyrka byggdes på 1300-talet och togs ur bruk 1800, då man slog samman Vassända och Naglums församlingar.

► 19. Vid Onsjö golfbanas sydvästra del ligger **Sundsbergets gravfält**. Här finns 9 gravsättningar och ca 30 runda stensättningar daterade till järnåldern. Med utsikt över Göta älv och med Tunhemsslätten och Halle- och Hunneberg i bakgrunden är detta en mycket vacker plats. Under golfsäsongen finns här restaurang i fin miljö.

► 20. **Brinkebergskulle sluss** är den översta slussen av totalt sex slussar på vattenvägen mellan Vänern och Västerhavet. Redan 1752 byggdes Tessins sluss, därefter fick Brinkebergskulle nya slussar i slutet av 1700-talet. 1844 öppnades ytterligare två nya slussar, den sluss som används idag byggdes 1916. Här finns ett sommaröppet café.

► 21. **Vassända** är ett gammalt kulturlandskap med värdefull natur och minnen från forna tider. Strax intill rastplatsen ligger Vassända kyrkoruin.

► 22. **Brätte** är föregångaren till Vänersborgs stad. Under 1500-talet var Brätte en viktig ort i Västsverige. Här möttes segel- och fraktleden Göta älv med de öst- och västliga handelslederna. Brätte hade sin storhetstid 1610. År 1644 flyttade Brättes invånare till Vänerborg som hade en mer strategisk placering. Därefter var Brätte en galgbacke och avrättningsplats fram till 1800-talet.

► 23. **Minnesplats** över den **sista officersduellen** i Sverige år 1816.

► 24. **Dalbobron** var när den byggdes 1963 norra Europas längsta enklaffsbro med sina 49,5 m. Skogshyddans servering ligger norr om bron och är öppen sommartid.

► 25. **Vattenpalatset** är ett äventyrsbad för stora och små. Vattenpist, virvelkanal, vattenkanoner mm. Här finns ett café.

Trevlig cykeltur!

Enjoy your bike ride!

Viel Spaß bei der Radtour!

VISIT
TROLLHÄTTAN
VÄNERSBORG

Swedbank

Trollhättan Vänersborg
Tillväxtalliansen Trollhättan-Vänersborg

